

PAVOL JANIK | INTERVIEW

Literary magazine "BOOK WORLD" | UZBEKISTAN | MAY 13, 2020:

Павол ЖАНИК:

«АДАБИЁТ – ҚАЛБГА ҒЎЗАЛЛИК СИНГДИРГУВЧИ КУЧ»

Павол Жаник 1956 йили Словакия Республикаси пойтахти Братиславада дунёга келган. Словак адабиётининг маҳоратли намояндаси, шоир, драматург, ёзувчи, таржимон ва мухбирдир. Унинг адабий фаолияти асосан шеърятдан иборат.

– Она шахрингиз ҳақида қисқача сўзлаб берсангиз...

– Братислава шаҳри Словакиянинг пойтахти. Австрия ва Венгрия билан чегарадош, бу икки суверен давлат билан чегарадош ягона миллий пойтахтдир. Шаҳар Братислава номини 1919 йилда олган. Ўша пайтга қадар у асосан инглиз тилида немис номи билан аталган “Прессбург” эди, чунки у ерда узоқ вақт немисзабонлар ҳукмронлик қилган. Словакия ҳаёт даражаси, фуқаролик эркинликлари, матбуот эркинлиги, Интернет эркинлиги, демократик бошқаруви ва тинчлик даражаси юқори давлатдир.

– Биринчи китобингиз қачон нашр этилган? Муваффақиятга қандай эришдим, деб ўйлайсиз?

– Биринчи шеърий китобим “Тасдиқланмаган ҳисоботлар” 1981 йилда нашр қилинганда, Словакиянинг етакчи адабий дои-ралари эътиборини тортди. Мен ўзимни оддийгина шеърятда ифода этадиган ва нафақат бошқаларга, балки ўзимга ҳам қаратилган истеҳзо мойиллигига эга оддий шоир сифатида таништирдим. Бу услуб менинг барча асарларим учун одатий ҳолга айланди. Эндиликда менинг ифода этиш услубим афоризм нуқтаи назаридан ўзгариб бормоқда. Мен ўз ишимда баъзида жуда безовта қилувчи масалаларни кўтараман ва инсониятни янада

ривожлантириш билан боғлиқ жиддий муаммоларга ишора қиламан, шу билан бирга, мавзуларим ва услубларим тобора кенгайиб бораверади.

Менинг шеърӣ тўпламларим “Тасдиқланмаган ҳисоботлар”, “Ҳаёт театри”, “Титаникни қайта қуриш”, “Гўзалликнинг шахсий омади”, “Чет эл орзулари луғати” китобларидир. Бадиий асарларим ўттиздан ортиқ мамлакатларда, турли хил тўпламларда, адабий портал ва журналларда нашр этилганидан, албатта, хурсандман.

– Сизнингча, адабиёт ва санъатнинг асл мақсади нималардан иборат?

– Адабиёт ва санъатнинг асл мақсади инсониятни юксалтириш, ҳурмат ва ахлоқни руҳлантириш ва одамлар қалбига ҳақиқий гўзаллик туйғусини сингдириш, деб биламан. Бу бежиз эмас, зотан, мен кино ва телевидение драматургияси ва сценарий ёзиш сирларини Братиславадаги Бадиий Академиянинг Драма факультетида таҳсил олганимда чуқур ўзлаштиришга интиланман. Мазкур ўқув даргоҳи жамоат университетлари турига киради ва Словакияда театр, кино, мусиқа ва рақс санъати соҳасидаги энг юқори даражада аккредитацияланган ўқув, бадиий ва илмий-тадқиқот муассасасидир. Табиийки, санъат тушунчасининг моҳиятини ҳам таҳсил олиш жараёнида чуқурроқ англаган бўлсам керак.

– Словакия Ёзувчилар жамияти ҳақида нима дея оласиз?

– Словакия Ёзувчилар жамияти – умуммиллий бирлашма бўлиб, унинг тарихи 1923 йилдан бошланади. 1949–1989 йилларда у Словакия Ёзувчилар иттифоқи деб номланганди. Словакия Ёзувчилар Жамиятининг президентлари, масалан, Иван Краско, Янко Йесенский, Мирослав Валец, Антон Хикисч, Питер Жарос ва Дусан Слободник каби намояндалар орасида исми тилга олиниши мен учун жуда катта шараф.

– Сиз турли халқаро ёзувчилар ташкилотларининг аъзосисиз. Бу сиз учун нимани англатади?

– Турли хорижий ёзувчилар билан бирга 2004 йили Халқаро Ёзувчилар клубига аъзо бўлдим, 2016 йилдан Жаҳон Шоирлар жамиятининг аъзосиман, худди шу йилдан Жаҳон Ёзувчилар Уюшмасининг Словакиядаги бош вакили ҳам саналаман. Халқаро ёзувчилар

уюшмаларининг раҳбарлари менга ушбу шарафли лавозимларни таклиф қилишди. Мен буни инсонпарварлик ва демократиянинг умумбашарий қадриятларига асосланган глобал адабий алоқаларни ўрнатишнинг рамзий воситаси сифатида қабул қилдим.

– Шеър ва тасвирий санъатни боғлайдиган жиҳат борми? Улардаги муштаракликни нимада кўрасиз?

– Адабиёт менинг касбим, сурат чизиш эса фақат менинг севимли машғулотим. Бу икки санъат турининг муштараклиги фикр–нинг ифода қилинишида бадийликдан фойдаланишда, деб ўйлайман.

– Мазмунли суҳбатингиз учун раҳмат.

Инглиз тилидан

Жонибек ОБИДОВ таржимаси